

at den ærede Minister har den Opfattelse, at Statskassen er ansvarlig for de overordentlig store Beløb, der skulle stemples; det er ikke ringe Summer, her er Tale om, idet den ikke ringe Masse af Papirer, der for Diebliffet findes her i Landet, efter de Oplysninger, jeg har for mit Vedkommende fra paalidelig Kilde, maatte beløbe sig til et halvt Hundrede Millioner Rd., saa at det er en betydelig Sag, om Staten skal være til disse Papirer eller ikke. Hvad enten mit Forslag bliver vedtaget eller ikke, er det mig tilfredsstillende at høre af den ærede Finantsminister, at Staten er ansvarlig, men Sagen synes mig ikke at være saa klar som for den ærede Finantsminister. For nylig har jeg jo hørt hans Kollega, den ærede Justitsminister, erklære i Landsthinget, at Staten i et temmelig analogt Tilfælde, den berøgtede bornholmske Sag, ikke var ansvarlig for de Beløb, der betroedes til dens Bærg, og efter den Smule Kjendskab, jeg har til den administrative Lovgivning, er det uregelmæssigt forekommet mig at være en forunderlig Mangel i Lovgivningen, et mærkeligt Hul i de administrative Bestemmelser, at der ikke findes en bestemt Regel om, at Staten er ansvarlig for den Skade, dens Embedsmænd gjøre Borgerne. Nu hører jeg her, at den ærede Finantsminister for sit Departement har den Opfattelse, at Staten har dette Ansvar. Det er mig altid en Tilfredsstillelse at høre; men jeg tror dog, at overfor de store Spørgsmaal, der kunne opkomme, vil det være det Klogeste, som jo den høitærede Minister heller ikke har Noget imod, udtrykkelig at vedtage, at Staten skal bære et saadant Ansvar. Det er jo en Sag, som vil være meget vidtløftig og vanskelig og kræve store Arbejder af mange Mennesker, saa at det ikke kunde være saa utænkeligt, at et Menneske kunde løbe bort med et Par Millioner til Amerika af disse Papirer, der indleveres til gratis Stempling — den skal jo for Diebliffet ikke koste Noget —; det er derfor bedst at slaas det udtrykkelig fast, at Staten skal bære Ansvaret. Det Forslag, der har mest Interesse for mig, er Forslaget af den høitærede Finantsminister om de 3,000 Rd. til Udgifterens Beskrivelse. Jeg kan ikke negte,

at det foretrækker mig, at et af de solideste Punkter i dette Lovforslag er, at det vil koste et stort Beløb; det er et fuldstændigt, stort Maskineri, der sættes i Bevægelse. Disse 3,000 Rd. ere ganske vist noget af det, der træder tydeligt og klarest frem ved dette Lovforslag. Jeg kan ikke se Andet, end at man ganske vist er nødt til at bevilge, hvad der forlanges; men det er i mine Dine et nyt Moment til at karakterisere det, der her foreslaas for Rigsdagen.

Bønløffe: Den høitærede Minister har vel, hvad den ærede Ordfører ogsaa udtalte, erklæret, at han ansaa Staten ansvarlig for de Dokumenter, den modtog, enten man vedtog Forslaget under Nr. 17 eller ikke; men naar det ærede Medlem (Frederiksen) sætter saa overordentlig Pris paa Forslagets Vedtagelse, vil jeg anbefale, at vi vedtage det for at tilfredsstille ham. Med Hensyn til det andet Forslag, han omtalte, nemlig det om de 3,000 Rd., skal jeg gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at det kun gjælder for denne ene Gang; der er her kun Tale om at sætte Maskineriet i Bevægelse; det er ikke Meningen, at Udførelsen af Loven vil koste 3,000 Rd. om Aaret; men Udgiften er kun til en foreløbig Gjennemførelse af Loven. Efter Udtalelser af Finantsministeren i Udvalget har jeg fundet, at denne Sum vil være nødvendig. Den høitærede Minister kunde maasse gaa ind paa, at der sættes „indtil“, eller at der sloges et Par hundrede Rigsdaler eller lidt Mere af, men det vilde være overflødigt, thi Ministeren vil ikke efter sine Udtalelser bruge Mere end nødvendigt, og jeg skal derfor anbefale dette Forslag. — Udvalget i sin Helhed har tiltraadt Forslaget under Nr. 15 til § 8, og deraf følger altsaa, at mit Navn ogsaa er med i saa Henseende, men jeg kan dog ikke tilraade dette Forslag, om jeg end heller ikke skal tage mig det nær, hvis det vedtages. Det forekommer mig, at de Personer, der træffes i en ulovlig Omgang med dette Papir, bør straffes tilbørlig; men jeg skal ikke udtale mig videre herom. — Hvad derimod angaar det principale Ændringsforslag under Nr. 3 til § 1, mener